

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 217 | Tarih 12-18 Ağustos

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 6 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

14 Ağustos: Şırnak Valiliği, 14-16 Ağustos 2024 tarihleri arasında il genelinde yapılacak her türlü toplantı, gösteri yürüyüşü, miting ve benzeri etkinlikler ile ilçeler arası seyahatler ve il içine yapılacak toplu hareketlerin üç gün süreyle yasaklandığını duyurdu.

15 Ağustos: "Kuyu tipi" olarak da bilinen Y ve S tipi cezaevlerinin kapatılması talebiyle İstanbul Çağlayan Adliyesi önünde yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve üç kişiyi gözaltına aldı: Ayşe Lerzan Conde, Hasan Basri Yıldız ve Emir Karakum.

15 Ağustos: Mardin Valiliği, 15 Ağustos 2024 tarihinden itibaren açık ve kapalı yer toplantısı, yürüyüş, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, stant açma, çadır kurma, drone kullanma, anket yapma, el ilanı dağıtma ve benzeri türdeki tüm eylem ve etkinliklerin üç gün süreyle yasaklandığını duyurdu.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

12 Ağustos: Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü'nün (RSF) Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığının 10. yıldönümü vesilesiyle yaptığı değerlendirmeye göre Türkiye, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yönetiminde beş gazetecinin öldürüldüğü, 131'inin hapsedildiği, 77'sinin "cumhurbaşkanına hakaret"ten hüküm giydiği ve yüzlercesinin de çalışmaları nedeniyle yargılandığı basına yönelik düşmanlıkla dolu bir on yıl yaşadı.

13 Ağustos: Türkiye'de bir mahkeme, İzmir'in batısındaki bir sokak röportajında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı sosyal medya ağı Instagram'ın yasaklanması nedeniyle eleştiren bir kadını tutukladı.

13 Ağustos: Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın küçük oğlu Bilal Erdoğan'ın hakkında çıkan haberler ve sosyal medya paylaşımları da dahil olmak üzere 237 online içeriğe erişim mahkemeler tarafından engellendi.

13 Ağustos: Bir Türk mahkemesi, Bianet'in basın özgürlüğü ile ilgili hak ihlallerini belgeleyen Medya Gözlem Raporu'na erişimi engelledi.

DİNİ ÖZGÜRLÜKLER

16 Ağustos: Alevi katılımcılar, inançları için kutsal saydıkları Hacibektaş Dergahı'nın günlerdir işgal altında tutulmasına karşı çıkmak, dini haklarının iade edilmesini ve işgalcilerin bölgeden uzaklaştırılmasını talep etmek üzere Hacibektaş'ta bir yürüyüş düzenlediler.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

16 Ağustos: Türkiye Büyük Millet Meclisi, Can Atalay'ın milletvekili statüsüne ilişkin Anayasa Mahkemesi kararını görmezden gelerek hararetli bir oturuma ve muhalefet önergelerinin reddedilmesine yol açtı.

KÜRT AZINLIK

12 Ağustos: Türkiye'nin Şırnak ilindeki bir cezaevi, mahkumlar ve aileleri arasındaki telefon görüşmelerinde Kürtçe dilinin kullanılmasına yasak getirdi.

13 Ağustos: İstanbul Havalimanı'ndaki bir restoran zincirinde çalışanlara Kürtçe dinleme ve konuşma yasağı getirildi ve müdürün ayrımcı sözleri 12 Kürt çalışanın istifasına yol açtı.

DİĞER AZINLIKLAR

15 Ağustos: bianet editörü Ruken Tuncel'in ailesi İstanbul'daki evlerinde ırkçı bir saldırıya maruz kaldı; bu, bir yıl içinde komşular tarafından gerçekleştirilen, fiziksel saldırı ve "Ermeni" ve "terörist" olarak etiketleyen nefret söylemi içeren ikinci olay oldu.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

14 Ağustos: Kanserle mücadele eden Mustafa Aytaç, Adli Tıp Kurumu'nun (ATK) sağlık durumunun kötüleşmesi nedeniyle cezasının altı ay süreyle ertelenmesi yönündeki tavsiyesine rağmen cezaevine geri gönderildi.

15 Ağustos: Cezaevi yetkilileri gırtlak kanseri hastası Şehriban Mimkara'yı beş aydır hastaneye götürmedi.

15 Ağustos: Abdulkadir Bozkurt Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunan Abdulkadir Bozkurt, cezaevi müdürü, gardiyanlar ve psikolog tarafından işkence gördüğünü, kötü muameleye maruz kaldığını ve ölümlü tehdit edildiğini belirterek, küçük bir hücreye kapatıldığını,

soyulduğunu, dövüldüğünü ve hayatından endişe ettiğini söyledi.

15 Ağustos: İstanbul Marmara (Silivri) Cezaevi'nde bulunan Soydan Akay, Ankara Sincan Cezaevi'nde bulunan Ali Odabaşı ve Erzurum H Tipi Cezaevi'nde bulunan Ünal Üneş adlı üç mahkumun şartlı tahliye talepleri Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulları tarafından keyfi olarak reddedildi.